

Orationes «post Pridie» in ritu mazarabico seu hispano cum sensu epicleseos

Latinitas librorum visigothorum diverso modo explana-tur, in genere dictio iuxta auctores uniuscuiusque partis. Quae ad optimam pertinent quae ad declinantem, denique et mazarabici pauca scripserunt: missam sancti Pelagii martyris. Papa Romanus Romensis legitur, declinationis causa¹. Quam latitatem mazarabici Cordubensis scholae tanti luminis, tanti splendoris declinantem saepissime usur-pabant².

Nulla exceptione facta neque visigothici neque mu-zarabici, neque regna christiana Hispaniarum latini sermonis neque ad scribendum neque in liturgia oblii fuere. Visigo-thici et Suevi linguas vel dialectos suas in liturgiam non miscuerunt, non verterunt; mazarabici lingua utentes in omnibus arabica dum latinae immemores erant (*saint Eulogius*), ergo traditionem latinam tantum observarunt. Ubi in regnis christianis populus suam dialectum romanicam —tunc quoque ubique a latitate vulgari seu declinanti dicta nascentem— in liturgia prorsus latinum sermonem retine-bat. Nullus eorum neque fidem perdidit neque sanctos negle-xit, novitatem accipere nolebant... ad protestantica tempora quae medii aevi non sunt etiamsi ab eo dependant... corrup-tionis causa...

«Toleti per duo saecula arabica lingua in scriptis post Alfonsi seu Ildephonsi VI oppugnationem (1085) adhuc usur-

1 Eustasius Sánchez Fernández-Villarán, 'Lingua Latina in Hispania', *Melissa* 17, 3 (Bruxellis 1987) pp. 12-16.

2 Ioannes Gil edidit, *Corpus Scriptorum Mazarabicorum, sub duobus volu-minibus* (Instituto Antonio Nebrija, Madrid 1973).